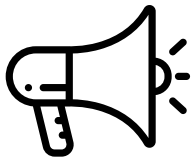

ВОЄННИЙ СТАН: ПИТАННЯ-ВІДПОВІДІ.

ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ
«ЮРИДИЧНА СОТНЯ»

Що таке воєнний стан?

Воєнний стан - це особливий правовий режим, який вводиться:

на всій території України або в окремих її місцевостях

у разі збройної агресії чи загрози нападу, небезпеки державній незалежності України, її територіальній цілісності

Воєнний стан передбачає:

надання відповідним органам державної влади, військовому командуванню, військовим адміністраціям та органам місцевого самоврядування повноважень, необхідних для відвернення загрози, відсічі збройної агресії та забезпечення національної безпеки, усунення загрози небезпеки державній незалежності України, її територіальній цілісності

тимчасове, зумовлене загрозою, обмеження конституційних прав і свобод людини і громадянина та прав і законних інтересів юридичних осіб із зазначенням строку дії цих обмежень

Указом Президента України можуть обмежуватись такі конституційні права і свободи:

- Недоторканність житла.
- Таємниця листування, телефонних розмов.
- Невтручання в особисте та сімейне життя. Заборона на зберігання і використання особистої інформації без згоди громадянина.
- Свобода пересування, вільний вибір місця проживання та виїзду за кордон.
- Свобода слова, вираження своїх поглядів.
- Право обирати й бути обраними.
- Право на мирні збори, мітинги, походи та демонстрації.
- Непорушність права приватної власності.
- Право на підприємницьку діяльність.
- Право на вибір місця праці і заборона примусової праці.
- Право на страйк.
- Право на освіту та обов'язковість середньої освіти.

Порядок введення воєнного стану

1

Рада національної безпеки і оборони України виносить пропозиції щодо введення воєнного стану в Україні або в окремих її місцевостях на розгляд Президентіві України.

2

У разі прийняття рішення щодо необхідності введення воєнного стану Президент видає відповідний указ і негайно звертається до Верховної Ради щодо його затвердження та подає одночасно відповідний проект закону.

3

Указ Президента України, затверджений Верховною Радою України, підлягає негайному оголошенню через засоби масової інформації або оприлюдненню в інший спосіб.

4

У дводенний строк Верховна Рада збирається на засідання без скликання та розглядає питання щодо затвердження відповідного указу Президента України.

5

Відповідний Указ Президента, затверджений Верховною Радою, офіційно оприлюднюється разом із законом щодо затвердження такого указу Президента України та набирає чинності одночасно з набранням чинності таким законом.

В указі Президента України про введення воєнного стану зазначаються:

1. Обґрунтування необхідності введення воєнного стану.
2. Межі території, на якій вводиться воєнний стан, час введення і строк, на який він вводиться.
3. Завдання військового командування, військових адміністрацій, органів державної влади та органів місцевого самоврядування щодо запровадження і здійснення заходів правового режиму воєнного стану.
4. Завдання суб'єктам забезпечення цивільного захисту щодо приведення єдиної державної системи цивільного захисту, її функціональних та територіальних підсистем у готовність до виконання завдань за призначенням в особливий період.
5. Вичерпний перелік конституційних прав і свобод людини і громадянина, які тимчасово обмежуються у зв'язку з введенням воєнного стану із зазначенням строку дії цих обмежень, а також тимчасові обмеження прав і законних інтересів юридичних осіб із зазначенням строку дії цих обмежень.
6. Інші питання.

Припинення та скасування воєнного стану

Воєнний стан на всій території України або в окремих її місцевостях припиняється після закінчення строку, на який його було введено.

До закінчення строку, на який було введено воєнний стан, та за умови усунення загрози нападу чи небезпеки державній незалежності України, її територіальній цілісності Президент України може прийняти указ про скасування воєнного стану на всій території України або в окремих її місцевостях, про що має бути негайно оголошено через засоби масової інформації.

Згідно Указу Президента України №393/2018 «Про введення воєнного стану в Україні» (Затвердженого Законом № 2630-VIII від 26.11.2018),

Станом на сьогоднішній день в Україні введено воєнний стан строком на 30 діб (з 14:00 26.11.18 року до 14:00 26.12.18 року).

Воєнний стан **МОЖЕ** бути продовжено у випадку необхідності, у встановленому законом порядку, проте чинним законодавством України **не передбачено автоматичне продовження воєнного стану.**

Чи триває в країні особливий період?

Так, триває

Особливий період - це період, що настає з моменту оголошення рішення про мобілізацію (крім цільової) або доведення його до виконавців стосовно прихованої мобілізації чи з моменту введення воєнного стану в Україні або в окремих її місцевостях та охоплює час мобілізації, воєнний час і частково відбудовний період після закінчення воєнних дій.

(Закон України «Про оборону України» №1932-XII від 6 грудня 1991 року №1932-XII)

Звільнення з контракту з моменту введення воєнного стану

(Пункт 3 частини 5 статті 26 Закону України «Про військовий обов'язок і військову службу» № 2232-XII від 25 березня 1992 року)

Звільнення з контракту під час воєнного стану можливе лише за трьома підставами:

за віком

у разі досягнення
граничного віку перебування
на військовій службі
(чоловіки/жінки до 60 років)

за станом здоров'я

на підставі висновку
ВЛК про непридатність
до військової служби з
виключенням з військового
обліку

у зв'язку з набранням
законної сили
обвинувальним
вироком суду

яким призначено покарання
у вигляді позбавлення
волі, обмеження волі або
позбавлення військового
звання

Чи звільнятимуть протягом строку дії воєнного стану військовослужбовців, у яких закінчився строк дії контракту до моменту введення воєнного стану, під час воєнного стану, або ж таких військовослужбовців, які виступили 24 місяці за контрактом «до кінця особливого періоду»?

Ні. Військовослужбовці Збройних Сил України звільненню не підлягають та продовжують проходити військову службу понад встановлені строки на період проведення мобілізації або введення воєнного стану.

Накази про звільнення з військової служби військовослужбовців, не виключених із списків особового складу військових частин, підлягають скасування.

(Підпункт 2 пункту 252 Положення про проходження громадянами України військової служби у Збройних Силах України, затвердженого Указом Президента України від 10 грудня 2008 року № 1153/2008)

Відпустки під час воєнного стану

(Стаття 10-1 Закону України «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей» № 2011-XII від 20 грудня 1991 року)

Чи надається основна щорічна відпустка під час воєнного стану?

Ні, основна щорічна відпустка не надається. Також у разі введення воєнного стану законом передбачена можливість відкликання військовослужбовців із щорічних основних відпусток.

Надаються такі види відпусток:

За сімейними обставинами та з інших поважних причин із збереженням грошового забезпечення тривалістю не більш як 10 календарних днів.

Військовослужбовцям-жінкам у зв'язку з вагітністю та пологами, та для догляду за дитиною до досягнення нею трирічного віку, а в разі якщо дитина потребує домашнього догляду, тривалістю, визначеною в медичному висновку, але не більш як до досягнення нею шестирічного віку.

За станом здоров'я у зв'язку з хворобою або для лікування після тяжкого поранення за висновком (постановою) військово-лікарської комісії.

Мобілізація

Чи планується мобілізація?

Ні. На сьогоднішній день мобілізація не планується.

Проте, у період дії воєнного стану мобілізація **МОЖЕ** бути оголошена Президентом України у строки і в обсягах відповідно до загроз національній безпеці і обороні України. У такому разі можуть призватись згідно мобілізаційних планів військовозобов'язані, або мобілізаційний резерв.

Також, у разі потреби, військкоматами можуть бути викликані для проходження навчальних зборів особи, які уклали контракт про проходження військової служби в резерві, а також особи, яких в законному порядку після звільнення з військової служби під час дії особливого періоду зараховано до оперативного резерву першої черги.

Порядок виклику на збори під час військового стану не змінюється!

Резервісти зобов'язані прибувати до військової частини, в якій вони проходять службу у військовому резерві, за викликом командира цієї військової частини, або до військового комісаріату за викликом військового комісара.

Потреба в проведенні навчальних зборів, та інших заходів під час дії воєнного стану визначається Генеральним штабом Збройних сил України. Також Кабінетом Міністрів України вводиться в дію план запровадження та забезпечення заходів правового режиму воєнного стану в Україні.

Як зараз необхідно діяти резервісту?

З'явитися з військкоматами та військовими частинами, уточнити порядок дій, та бути готовими прибути за оповіщенням про виклик на навчальні збори.

Поважними причинами неприбуття чи несвоєчасного прибуття на збори визнаються:

(Згідно Пункту 35 Положення про проходження громадянами України служби у військовому резерві Збройних Сил України, Затвердженого Указом Президента України від 29 жовтня 2012 року № 618/2012)

- смерть близького родича (батьків, дружини, дитини, рідних брата, сестри, діда, баби) або близького родича дружини (чоловіка), яка сталася пізніше, ніж за сім діб до дати початку зборів;
- хвороба резервіста;
- необхідність догляду за хворою дружиною (чоловіком), дитиною, а також батьками своїми чи дружини (чоловіка), які проживають разом із військовозобов'язаним, у разі неможливості догляду за хворим іншим близьким родичем;
- здійснення стосовно військовозобов'язаного кримінального провадження, а також застосування до нього адміністративного стягнення або кримінального покарання, яке робить неможливим його прибуття;
- потрапляння під вплив надзвичайної ситуації, яка виникла під час призову на збори і стала перешкодою своєчасному прибуттю;
- складання державних іспитів у вищих навчальних закладах.

УВАГА! Всі обставини необхідно документально підтвердити.

Чи обмежений виїзд за кордон резервістам та військовозобов'язаним?

Заборони щодо пересування та виїзду закордон немає. Проте існує зобов'язання повідомляти військові комісаріати про зміну місця проживання у зв'язку із перебуванням на військовому обліку.

Якщо особа визнана військово-лікарською комісією обмежено придатною або ж не придатною в мирний час та обмежено придатною у военний, її можуть призвати?

Таку особу не можуть призвати на навчальні збори, проте її можуть мобілізувати у випадку оголошення мобілізації.

Чи планується вилучення майна (транспортних засобів) в умовах воєнного стану?

Ні, не планується. У випадку вилучення або вимог вилучення майна звертайтеся до поліції або ж військової служби правопорядку (у випадку якщо незаконні дії здійснюються військовослужбовцями).

Чи мають право військкомати присилати повістки?

Так, можуть, оскільки триває призов на строкову військову службу, а також військкомати можуть викликати осіб для проведення медкомісій та для уточнення особистих даних.

Корисні контакти:

Гаряча лінія Юридичної Сотні: 0-800-308-100

Гаряча лінія Генерального штабу Збройних Сил України: 044-454-44-51

Гаряча лінія Головного управління Військової служби правопорядку Збройних Сил

України:

044-454-73-08 у робочий час;

044- 456-73-03 у неробочий час.